

Een menigte rond Gandhi

Tweede vastenzondag 20 maart 2011

🎵 OM ZOUT TE ZIJN IN DEZE WERELD (Peter Biesbrouck)

Door Jou in deze kring geroepen,
door warme dromen diep geraakt,
om zout te zijn in deze wereld,
Jouw woord dat naar de liefde smaakt.
Elk onrecht neem je op de korrel,
een bijtend oordeel, telkens weer,
gezond verstand, ons hart dat fluistert
en dan nog net dat snuifje meer.

In deze kring, rond deze tafel,
strooien we flarden van Jouw Woord,
opdat we niet meer zouden slapen,
niet door de dood worden bekoord.
Want na zes dagen overleven
door arbeid, werken voor het geld,
is er Jouw dag, is er nog 'zeven'
en aandacht voor wat eig'lijk telt.
Maar ook de kracht om te bewaren
om trouw te zijn aan het verbond.
In goede en in kwade dagen
zodat Jouw liefde nooit verstomd.
Jouw visioen van recht en vrede,
als brandend vuur in de woestijn,
dat uitdaagt en nooit doet vergeten
dat ieder mens Jouw beeld kan zijn.

- torso van Herwig van Holsbeeck -

📖 WELKOM, KRUISTEKEN EN NEVENDIENST

Pr.

📖 INLEIDING

- Le. 1 In het intredelied zongen we op deze tweede vastenzondag dat we bijeen zijn geroepen 'om zout te zijn in deze wereld'
- Le. 2 Zout, als beeld van de smaakmaker in het leven maar ook van het bijtend oordeel, het profetisch vooruitkijken in Naam van God, vaak het zout in de wonden van de wereld.
- Le. 1 Maar ook het zout als 'de kracht om te bewaren', te zorgen dat de toestand in de wereld niet verrot. De kracht om Gods verbond te vrijwaren van bederf.
- Le. 2 Zo staat het hier vooraan, in een schaal, aan de voeten van een groot man, Mahatma Gandhi Hij voegde er een extra betekenis aan toe door van het gewone, dagelijkse zout, een strijdpunt te maken. Hij spoorde de Indiërs aan tot burgerlijke ongehoorzaamheid.

- Le. 1 Zout en water werden in die tijd immers door de Britse kolonisator gebruikt als machtmiddel. Die hadden voor zichzelf een monopoliepositie gecreëerd en had de hele zoutwinning in handen. Er werd in 1930 zelfs een Britse belasting op het Indiase zout geheven.
- Le. 2 Met de zoutmars spoorde hij, in datzelfde jaar vooral gewone mensen aan om hun lot niet langer te aanvaarden, om in opstand te komen, op een geweldloze manier.
- Le. 1 De zoutmars begon met 78 mensen. Gandhi vroeg uiterste concentratie en discipline. 23 dagen lang, rusten en slapen in de open lucht. In de dorpen vroegen ze om een eenvoudige maaltijd en water. En elke dag sloten zich meer mensen aan. Gandhi's toespraken vervulden iedereen met hoop en met de wil om zich te verzetten tegen de onderdrukking.
- Le. 2 Op 5 april kwamen ze aan in Dandi, aan de zee. Gandhi pakte een hand zoute modder en zei: 'with this I am shaking the foundations of the British empire'. Hij kookte de zoute modder in zeewater en maakte zo illegaal zout. Hierna volgde de menigte en maakten ze allemaal illegaal zout. Gandhi zette iets in gang dat niet meer kon worden gestopt. Zout werd het begin van een revolutie.
- Le. 1 Op die tocht werden ook veel spinnewielen meegedragen, want dat was ondertussen al langer hét symbool van Gandhi's strijd geworden. Want veel Indiase boeren waren door de Engelsen gedwongen om in plaats van voedsel kledingsgrondstoffen te verbouwen en die te exporteren.
- Le. 2 Gandhi had gezegd:
"Als je onafhankelijk wilt zijn moet je ook niet langer dure Europese kleding dragen. Daar wordt alleen Engeland maar rijk van en hier in India heb je genoeg aan een eenvoudig kledingstuk van eigen Indiase katoen."
- Le. 1 Hij gebruikte dus het spinnewiel om uit protest eigen en simpele kleding te weven. Steeds meer mensen gingen zijn voorbeeld volgen. Steeds meer mensen gingen spinnen en er liepen steeds meer mensen in simpele, eigen gemaakte kleding. Het symbool staat nog altijd op de Indiase vlag.

- Le. 2 Een schaal met zout en een spinnewiel
aan de voeten van een groot man:
aan de voeten van Mahatma Gandhi.
Zijn bijnaam 'Mahatma' had hij gekregen
omdat men in hem een grote ziel herkende.
Hij werd een inspiratie voor velen in India
omdat hij een profetisch visioen vertolkte
van beloftevolle toekomst.
- Le. 1 Zout, een spinnewiel, zijn eenvoudige kledij
en de duif als beeld van geweldloos verzet.
Zo heeft de kunstenaar Herwig van Holsbeeck
hem hier vooraan afgebeeld.

- Le. 1 Zo willen we vandaag naar Gandhi luisteren,
we willen ons rond zijn beeld scharen
en luisteren naar zijn woorden.
En daarom komen de torso's van vorige week nu weer naar voren,
als beeld van de zoekende mensen
die wij in deze vasten nog altijd zijn,
in de hoop dat zijn woorden en gedachten
ons vandaag nog kunnen inspireren.

 DE TORSO'S WORDEN NU WEER NAAR VOOR GEBRACHT _____
ondertussen een streepje muziek

 SCHULDBELIJDENIS _____ (Oosterhuis/Huijbers)

- Pr. Er wordt gezegd dat *Mahatma Gandhi* altijd de *Bergrede* op zak had.
Hij werd sterk geïnspireerd door deze radicale woorden van Jezus.
Tegelijkertijd noemde Gandhi juist *déze* woorden
een aanklacht tegen het christendom.
Christenen brengen er immers niet veel van terecht.
Het was zijn grote droom
om de wijsheid van het Westen en het Oosten met elkaar te verenigen.
In die geest willen wij God om ontferming vragen:
- Le. 1 Heer, bevrijd ons van eigen waan en zelfingenomenheid
zodat wij in eenvoud en met respect naar onze medemensen kunnen gaan
en elkaar nabij kunnen zijn...
- *Dan nog...*
- Le. 1 Christus, bevrijd ons van geweld en harde woorden
zodat we met geloof en vertrouwen in de medemens op pad gaan
om vrede en vriendschap te brengen in de wereld...
- *Dan nog...*
- Le. 1 Heer, bevrijd ons van 'alsmaar bezig zijn', 'alsmaar meer en groter'
zodat wij in stilte en gebed 'Onze Hemelse Vader' ontmoeten
en we in Zijn Stem onze Be-stem-ming vernemen...
- *Dan nog...*

OPENINGSGEBED

Pr. God, onze Vader,
laat niet toe dat wij ons gemakshalve nestelen in het oude vertrouwde.
Jouw veertigdagentijd is een oefentijd op zoek naar een nieuwe levensstijl,
een tijd van gewelddoos verzet.
Roep ons daarom weg uit onze zekerheden,
weg van achter de vestingmuren
die we rondom ons hebben opgetrokken.
Zet ons op weg naar een open wereld
waar mensen niet langer elkaars vijanden zijn,
maar elkaar zien als bondgenoten
die samen aan een vredevolle toekomst kunnen bouwen.
Wij vragen het Jou door Jezus, de Christus,
Jouw Zoon en onze Broeder. Amen.

LEZING

Le. 2 Als lezing luisteren we naar een gebed van Mahatma Gandhi:

In alle nederigheid zal ik mij inspannen
Liefdevol, waarachtig, eerlijk en zuiver te zijn ;
Niets te bezitten dat ik niet nodig heb ;
Mijn inkomen uitsluitend te verdienen door arbeid;
Steeds waakzaam te zijn om wat ik eet en drink;
Steeds volhardend te zijn;
Andere religies dan de mijne te eerbiedigen;
Steeds het goede bij mijn naaste te zien;
Te blijven geloven in svadeshi, de zelfredzaamheid van alle mensen;
Een broeder te zijn voor al mijn broeders.

WIJ ROEPEN OM DE GEEST VAN GANDHI EN...

(van Opbergen Jan / 'Zo vriendelijk en veilig als het licht')

Wij roepen om de geest van Abraham,
van Isaak, Jacob, Sara en Rebecca,
van Judith, Esther, David, Salomon,
van Jezus, Petrus, Paulus en Jacobus,
van Augustinus en Sint Monica,
Franciscus, Clara, Luther, Thomas Müntzer.

Wij roepen om de geest van Luther King,
van Gandhi, Anne Frank, Oscar Romero,
van alle mensen tot op heden toe
die licht en hoop voor kleine mensen waren.
Wij bidden dat het vuur van hun geloof
niet doven zal maar branden in ons allen.

Pr. We lezen vandaag een evangeliefragment uit de Bergrede, Mt. hoofdstuk 6, Gandhi's favoriete bladzijden uit onze Bijbel:

Wanneer jullie vasten, zet dan niet zo'n somber gezicht als de huichelaars, want zij doen dat om iedereen te laten zien dat ze aan het vasten zijn. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. Maar als jullie vasten, was dan je gezicht en wrijf je hoofd in met olie, zodat niemand ziet dat je aan het vasten bent, alleen je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen. Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn. Het oog is de lamp van het lichaam. Dus als je oog helder is, zal heel je lichaam verlicht zijn. Maar als je oog troebel is, zal er in heel je lichaam duisternis zijn. Als het licht in jezelf verduisterd is, hoe groot is dan die duisternis!

 TOELICHTING **GELOOFSBELIJDENIS**

- Pr. Wij geloven in God,
Schepper van de wereld en van ons, mensen.
Een grenzeloos goede God,
die met ons wil meewerken en meeleven.
- Al. Wij geloven in Jezus Christus,
die gestalte gaf aan Gods boodschap van solidariteit en goedheid
en ons op weg zette naar een wereld zonder grenzen.
- Pr. Wij geloven dat Gods Geest
ons hierbij begeleidt en bezielt.
Wij geloven in een geloofsgemeenschap van mensen
die samen Kerk vormen, naar Gods Woord en Jezus' voorbeeld.
- Al. Wij geloven in Gods liefde.
Dat wij ze zichtbaar kunnen maken,
telkens wij grenzen openbreken en solidair zijn.
- Pr. Wij geloven dat we ons leven zinvol maken
als wij Gods droom hier op aarde helpen realiseren.
- Al. Amen.

 VOORBEDEN

- Pr. We willen nu samen bidden
voor alle mensen, die als Gandhi
een licht op onze levensweg kunnen zijn:

Le. 1 voor allen die opkomen en protesteren tegen uitbuiting,
dat zij het negatieve verzet kunnen ombuigen naar positieve creativiteit
en dat zij –net als Gandhi– blijven geloven in de kracht van elke mens

♪ *"De oogst is groot" en op dat woord zijn velen opgestaan om U te volgen.
Wij bidden U, zend in de tijd Uw Geest, die stuwkracht is.*

Le. 1 voor allen die –dichtbij of veraf– met woord en daad
aandacht hebben voor mensen in nood
dat zij samen met hen blijven zoeken hoe de zelfredzaamheid,
en de eigen innerlijke kracht,
mogelijkheden kan bieden om écht hogerop te komen

♪ *"De oogst is groot" en op ...*

Le. 1 voor onszelf – dat de Bergrede ook ons mag inspireren
om dag aan dag te kiezen voor elk-ander
in zachtmoedigheid en barmhartigheid

♪ *"De oogst is groot" en op ...*

Le. 1 voor deze geloofsgemeenschap van Ten Bos
- op weg naar Pasen -
dat deze vasten ons dichter bij elkaar brengt
en wij steeds meer zout en licht voor elkaar mogen zijn

♪ *"De oogst is groot" en op ...*

Pr.

♪ MAALTIJD VAN LIEFDE

(Kojiek-de Bruijne Marijke / Silcocks Eileen)

Maaltijd van liefde, hier zijn we samen,
eten van wat de aarde geeft,
voelen de goedheid die hier leeft,
lichaam en geest, zij komen op adem.

Maaltijd van delen, laten we geven,
aandacht en warmte aan elkaar,

tijd en geduld, een stil gebaar,
woorden waarmee je voortkunt in 't leven.

Maaltijd van vrede, Gods Geest gaat komen.
Op lichte voeten komt Zij aan,
trek met ons mee door ons bestaan
van alledag, bezielt onze dromen.

📖 GEBED OVER DE GAVEN

Pr. Heer, onze God, brood en wijn zijn de gaven
die Jezus zelf heeft gekozen om aan Jou op te dragen.
Laat Hem bij ons komen in deze gaven
en ons de kracht geven om mee te bouwen aan een betere wereld
waarin iedereen recht heeft op een menswaardig leven. Amen.

📖 DANK- EN TAFELGEBED

Pr. God onze Vader,
wij bidden om profeten, hier en nu, in ons midden.
Wij smeken om mensen die onbestaanbaar lijken
maar toch niet wijken uit onze dromen.

Al. Wij roepen om mensen die weten van recht en vrede
die niet kwijnen, niet gebroken worden,
zodat de wereld ooit zal zijn omgekeerd.

- Pr. Wij bidden om de Messias, die toegang zoekt in allen:
die telkens weer opnieuw begint en ons verzoent,
verzacht tot één en al menslievendheid,
tot naasten van elkaar en van Jou.
- Al. Jij, die niemand bindt aan het verleden,
maar die ons voor een toekomst wint,
ver voorbij aan onze smalle burgermansdromen
van schuur en voorraadkast,
van ieder volk voor zich;
- Pr. Jij, die ons de ogen opent
voor een lang ontweken koninkrijk
van oog en oor voor elkaar
en onze lieve Moeder Aarde.
- Al. Wij bidden Jou, om de mens in ons
die zuiver hoort
Gods eigen klank in deze wereld,
in woorden van grote zielen,
in het roepen van verdrukten om bevrijding;
- Pr. die daarom kiest en doet wat hij kan
om de armen nabij te komen;
die macht en aanzien aflegt
om geloofwaardig te zijn;
- Al. die dwars door zijn schaamte en schande heen
probeert een bondgenoot te zijn van de minsten,
iemand die doorgaat met profeteren,
en dat ook van ons verwacht,
in een moedig woord
of een consequente daad.
- Pr. Wij bidden om Jezus,
Jouw grootste profeet,
hier en nu, in ons midden.
- Al. Wij bidden om de mens
die onder ons al lang is opgestaan
en niet meer weg te denken is:
Jezus, onuitroeibaar begin,
onuitwisbare weg
en onafwendbaar teken van toekomst voor allen
- Pr. Hij wilde het leven wereldwijd gedeeld,
wij, naar elkander toe gebroken
als levend brood,
wij, voor elkander uitgeschonken
als bekers wijn van hand tot hand.

[rechtstaan]

Zoals op die laatste avond voor zijn lijden en dood...

- Pr. ...
Wij bidden om die mens, die profeet in ons.

Al. Dat hij niet zal kwijnen,
niet gebroken worden;
dat hij steeds opnieuw geboren wordt,
tot hier dan toch
het recht mag zegevieren,
tot wij met allen zijn
Jouw gedroomde wereld,
Jouw langverwachte koninkrijk van vrede.

Pr. Tot wij ooit in dat koninkrijk mogen leven,
blijven wij smeken en vragen dat het mag komen,
dat Jouw naam geheiligd mag worden,
Jouw wil mag geschieden in ons leven...

 ONZE VADER VERBORGEN _____ (Oosterhuis / Löwenthal)

Onze Vader verborgen,
uw Naam worde zichtbaar in ons,
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede, een wereld
met bomen tot in de hemel,
waar water schoonheid en brood
gerechtigheid is en genade -

waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen

waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd
leg uw hand op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst
kome wat komt.

 VREDESWENS _____ (Taizé)

Pr. ...

 Dona la Pace

 COMMUNIE _____

 HERSCHEP ONS HART _____ (Oosterhuis / Löwenthal)

Herschep ons hart heradem ons verstand.
dat wij elkaar behoeden en doen leven.
Maak ons tot uw gemeente.
Wees de stem die ons geweten wekt.
Verberg U niet.

 ZENDING EN ZEGEN _____